

ข่าวสารด้านการเกษตรสหภาพยุโรป

สถานการณ์ | กฎระเบียบ | แนวโน้มในตลาดอาหารและสินค้าเกษตรยุโรป

ร่างข้อตกลงการค้าและความร่วมมือระหว่างสหภาพยุโรปกับสหราชอาณาจักร

เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2563 นาง Ursula von der Leyen (ประธานกรรมการยุโรป) ได้ออกแถลงการณ์ถึงความสำเร็จในการจัดทำร่างข้อตกลงการค้าและความร่วมมือระหว่างสหภาพยุโรปกับสหราชอาณาจักร (EU-UK Trade and Cooperation Agreement) หลังจากที่ทั้งสองฝ่ายได้มีการเจรจาหรือตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ โดยนาง Ursula เห็นว่าข้อตกลงดังกล่าวมีความเป็นธรรมและสมดุล (fair and balanced agreement) ในการปกป้องผลประโยชน์ คุ้มครองการแข่งขันที่เป็นธรรม และมีความสำคัญต่อการทำประมงของสหภาพยุโรป โดยร่างข้อตกลงการค้าและความร่วมมือระหว่างสหภาพยุโรปกับสหราชอาณาจักร ครอบคลุม 3 เสาหลัก (main pillars) ดังนี้

1) **ข้อตกลงการค้าเสรี** ครอบคลุมการค้าสินค้า การบริการ การลงทุน การแข่งขัน ความช่วยเหลือจากภาครัฐ ความโปร่งใสด้านการจัดเก็บภาษี การขนส่ง พลังงานและความยั่งยืน และการประมง โดยมีมาตรการต่าง ๆ อาทิ

(1) คุ้มครองสิทธิด้านการค้าสินค้าที่ปลอดภาษี (zero tariffs) และโควตาการนำเข้า (zero quotas) โดยจะต้องปฏิบัติตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (rules of origin)

(2) ส่งเสริมการแข่งขันอย่างยุติธรรม (level playing field) โดยรักษาระดับความเข้มงวด (high levels) ในประเด็นต่าง ๆ อาทิ การปกป้อง/รักษาสิ่งแวดล้อม การแก้ไขปัญหาด้านสภาพภูมิอากาศ สิทธิแรงงาน รวมทั้งการอุดหนุนของภาครัฐ

(3) คุ้มครองสิทธิและกิจกรรมด้านการประมงของทั้งสองฝ่าย ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านการจัดการปริมาณสัตว์น้ำ (fish stocks) ในน่านน้ำของสหภาพยุโรปและสหราชอาณาจักร โดยมีระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน 5.5 ปี

(4) รักษาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งทางอากาศ ทางบก และทางเรือ ภายใต้หลักการ การแข่งขันอย่างยุติธรรม เพื่อไม่เป็นการรบกวนสิทธิของผู้โดยสารและแรงงาน รวมทั้งความปลอดภัยด้านการขนส่ง

(5) คุ้มครองการค้าพลังงานที่เป็นธรรมและโปร่งใส มาตรฐานด้านความปลอดภัยนอกชายฝั่ง และการผลิตพลังงานทดแทน

(6) สหราชอาณาจักรสามารถมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ของสหภาพยุโรป สำหรับปี 2564 – 2570

2) **การปกป้องประชาชน** ความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายอาทิ กฎหมายอาชญากรรม และประมวลกฎหมาย (civil law)

3) **การปกครอง** กำหนดแนวทางการดำเนินงานและการควบคุมข้อตกลงฯ รวมทั้งกลไกการระงับข้อพิพาท

ข้อมูลการค้าสินค้าเกษตรและอาหารระหว่างสหราชอาณาจักรกับสหภาพยุโรป (EU 27 ประเทศ)

การค้าอาหาร-สินค้าเกษตร	ม.ค. - ส.ค. 63		ปี 2562	
	มูลค่า (ล้านยูโร)	ปริมาณ (ล้านตัน)	มูลค่า (ล้านยูโร)	ปริมาณ (ล้านตัน)
UK ส่งออกไป EU27	10,509	6.6	18,276	12.7
UK นำเข้าจาก EU27	27,090	17.2	42,246	26.0
มูลค่าปริมาณการค้ารวม	37,599	23.8	60,522	38.7

แหล่งที่มาข้อมูล : Eurostat database, International Trade, HS code 01 – 24

ในปี 2562 การค้าสินค้าเกษตรและอาหารระหว่างสหราชอาณาจักรกับสหภาพยุโรป (EU 27) มีมูลค่าประมาณ 2.239 ล้านล้านบาท โดยสหราชอาณาจักรส่งออกไปยังสหภาพยุโรปประมาณ 676,200 ล้านบาท (ร้อยละ 45 ของการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารทั้งหมด) ในขณะที่สหภาพยุโรปส่งออกไปยังสหราชอาณาจักรประมาณ 1.563 ล้านล้านบาท

ขั้นตอนต่อไปของสหภาพยุโรปและสหราชอาณาจักร

เนื่องจากช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านของสหราชอาณาจักรต่อการถอนตัวออกจากการเป็นประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปจะสิ้นสุดลงในวันที่ 31 ธันวาคม 2563 และร่างข้อตกลงฯ จำเป็นต้องผ่านการเห็นชอบของรัฐสภายุโรปและคณะมนตรียุโรป คณะกรรมาธิการยุโรปจึงเห็นควรเสนอให้ร่างข้อตกลงฯ มีผลบังคับใช้เป็นการชั่วคราวตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 - 28 กุมภาพันธ์ 2564 ในขณะที่สหราชอาณาจักรจะมีการนำเสนอ ในที่ประชุมรัฐสภาในวันที่ 30 ธันวาคม 2563 เพื่อให้ความเป็นชอบต่อร่างข้อตกลงฯ ต่อไป

การเปลี่ยนแปลงด้านการค้าสินค้าเกษตรระหว่างสหภาพยุโรปกับสหราชอาณาจักร

1. ข้อตกลงดังกล่าวถือเป็นข้อตกลงที่สำคัญที่สุดของทั้งสหภาพยุโรปและสหราชอาณาจักร ซึ่งครอบคลุมการค้าสินค้ามูลค่าประมาณ 26.4 ล้านล้านบาท ที่ได้รับสิทธิด้านการปลอดภาษี (zero tariffs) และโควตาการนำเข้า (zero quotas) โดยจะต้องปฏิบัติตามกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (rules of origin) อย่างไรก็ดีตาม สินค้าเกษตรและอาหารของแต่ละฝ่ายจะต้องผ่านการตรวจสอบควบคุมด้านมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชเหมือนประเทศที่สามอื่น ๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนของผู้ประกอบการของทั้งสองฝ่าย

2. ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านการจัดการปริมาณสัตว์น้ำในน่านน้ำของสหภาพยุโรปและสหราชอาณาจักร ที่มีระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน 5.5 ปี สหภาพยุโรปจะต้องส่งมอบร้อยละ 25 ของโควตาการจับสัตว์น้ำ (ในน่านน้ำของสหราชอาณาจักร) ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้แก่สหราชอาณาจักร ในขณะที่เดียวกัน สหราชอาณาจักรจะอนุญาตให้ประเทศสมาชิกฯ สามารถทำการประมงในน่านน้ำของสหราชอาณาจักรได้ อย่างไรก็ดีตาม หลังจากระยะเวลาเปลี่ยนผ่านดังกล่าวสิ้นสุดลง ทั้งสองฝ่ายจะต้องมีการหารือถึงการจัดสรรโควตาการจับสัตว์น้ำ/ปี รวมทั้งการอนุญาตการทำประมงในน่านน้ำของแต่ละฝ่าย ซึ่งอาจมีความเป็นไปได้ที่สหราชอาณาจักรจะพิจารณายกเลิกการอนุญาตให้ประเทศสมาชิกฯ ทำการประมงในน่านน้ำของตน โดยสหภาพยุโรปอาจปรับใช้มาตรการด้านภาษีนำเข้าในการตอบโต้

สิ่งที่จะต้องติดตาม อาทิ

1. การกำหนดกฎระเบียบและมาตรการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารของสหราชอาณาจักร
2. แผนการจัดเก็บภาษีศุลกากรของสหราชอาณาจักร อาทิ ยกเลิกการเก็บภาษีศุลกากรต่อสินค้านำเข้าที่เป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต ยกเลิกการเก็บภาษีศุลกากรต่อสินค้านำเข้าที่ไม่สามารถผลิตได้หรือผลิตได้ในจำนวนจำกัด ยกเลิกการเก็บภาษีศุลกากรต่อสินค้านำเข้าที่มีอัตราภาษีที่ร้อยละ 2.5 หรือต่ำกว่า (nuisance tariff) และกำหนดอัตราภาษีศุลกากรเดียวสำหรับสินค้าเกษตรในแต่ละพิกัด เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้นำเข้า
3. การจัดสรรโควตาอัตราภาษี (tariff rate quotas) สำหรับการนำเข้าสินค้าเกษตรของสหราชอาณาจักร ซึ่งยังอยู่ระหว่างการพิจารณา อย่างไรก็ดีตามสหภาพยุโรปได้มีการจัดสรรโควตาอัตราภาษีสำหรับสินค้าดังกล่าวให้แก่ประเทศที่สามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับไทยมีรายละเอียด ดังนี้

รหัส TRQ	รายการสินค้า	ปริมาณ (ตัน)		ภาษีในโควตา	ภาษีนอกโควตา	ช่วงเวลาของ TRQ
		เดิม	ใหม่			
09.4411	โกสัด	5,100	4,432	0 ยูโร/ตัน	102.40 ยูโร/ 100 กก.	ม.ค. - ธ.ค.
09.4212	โกหมักเกลือ	92,610	68,385	15.4%	130 ยูโร/100 กก.	ก.ค. - มิ.ย.
09.4215	โกปรุงสุก	160,033	109,441	8%	1,024 ยูโร/ตัน	
09.4254	โกแปรรูป (ที่มีเนื้อโกไม่น้อยกว่า 57% แต่มากกว่า 25%)	14,000	8,019	10.9%	2,765 ยูโร/ตัน	
09.4255	โกแปรรูป (ที่มีเนื้อโกไม่น้อยกว่า 25%)	2,100	1,162	10,90%	2,765 ยูโร/ตัน	
09.4256	เปิดแปรรูป (ที่มีเนื้อเปิดมากกว่า 57%)	13,500	8,572	10,90%	2,765 ยูโร/ตัน	
09.4257		10	0	630 ยูโร/ตัน		
09.4258	เปิดแปรรูป (ที่มีเนื้อเปิดน้อยกว่า 57% แต่มากกว่า 25%)	600	300	10,90%	2,765 ยูโร/ตัน	-
09.4259	เปิดแปรรูป (ที่มีเนื้อเปิดน้อยกว่า 27%)	600	278			-
09.4112	ข้าว (ที่สีแล้วหรือสีบางส่วน)	5,513	4,682	0 ยูโร/ตัน	175 ยูโร/ตัน	ม.ค. - ธ.ค.